

*Publikacja Nr 15
Marzec 2002*

NORMY MIĘDZYNARODOWE
DLA ŚRODKÓW FITOSANITARNYCH

**WYTYCZNE DO PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH
DRZEWNYCH MATERIAŁÓW OPAKOWANIOWYCH
W HANDLU MIĘDZYNARODOWYM**

(ISPM nr 15)

FAO
*Sekretariat ds. Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin
Organizacja ds. Wyżywienia i Rolnictwa Narodów Zjednoczonych*

Zastosowana forma i prezentacja materiału w niniejszej publikacji nie stanowią jakiegokolwiek opinii Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa Narodów Zjednoczonych FAO na temat statusu prawnego jakiegokolwiek kraju, terytorium, miasta lub rejonu, ani też jego władz, a ponadto nie dotyczą eliminacji jakichkolwiek granic czy barier.

SPIS TREŚCI

<i>Akceptacja</i>	1
<i>Stosowanie</i>	2
<i>Przegląd i zmiany</i>	2
<i>Rozpowszechnianie</i>	2
WSTĘP	
Zakres	3
Referencje	3
Definicje i skróty	4
Ogólne informacje na temat wymagań	8
WYMAGANIA REGULUJĄCE	
1. Podstawa uregulowań	9
2. Opakowania drewniane podlegające regulacjom prawnym	9
3. Działania dotyczące drewnianego materiału opakowaniowego	10
3.1 Zatwierdzone działania	10
3.2 Działania w trakcie procesu akceptacji	10
3.3 Inne działania	10
3.4 Przegląd działań	11
WYMOGI MERYTORYCZNE	
4. Drewno sztawerskie	11
5. Procedury eksportowe	11
5.1 Kontrole zgodności procedur eksportowych	11
5.2 Rozwiązania dotyczące tranzytu	12
6. Procedury importowe	12
6.1. Środki do zastosowania w przypadku niezgodności ze standardami w kraju docelowym	12
6.2 Zniszczenie	12
Załączniki	
I. Zatwierdzone działania dla drewnianych materiałów opakowaniowych	14
II. Oznakowanie dla zatwierdzonych działań	16
III. Działania, których przyjęcie jest rozważane w ramach niniejszego standardu	17

Akceptacja

Międzynarodowe standardy dotyczące środków fitosanitarnych zostały opracowane przez Sekretariat ds. Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin (IPPC) FAO w ramach globalnego programu polityki i pomocy technicznej w kwarantannie roślin Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa. Program ten udostępnia Członkom FAO i zainteresowanym stronom niniejsze standardy, wytyczne i zalecenia w celu zapewnienia międzynarodowej zgodności działań fitosanitarnych w ramach usprawniania handlu oraz w celu uniknięcia stosowania niezatwierdzonych działań stanowiących bariery w handlu.

Niniejszy standard został zatwierdzony przez Tymczasową Komisję ds. Środków Fitosanitarnych w marcu 2002 r.

Jacques Diouf
Dyrektor Generalny
Sekretariatu ds. Wyżywienia i Rolnictwa Organizacji Narodów Zjednoczonych

Stosowanie

Międzynarodowe standardy środków fitosanitarnych (ISPMs) są przyjmowane przez państwa-strony Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin (IPPC) oraz członków FAO, którzy są stronami umów poprzez Tymczasową Komisję ds. Środków Fitosanitarnych. ISPMs są standardami, wytycznymi i rekomendacjami uznanymi jako podstawowe środki fitosanitarne stosowane przez Członków Międzynarodowej Organizacji Handlu na podstawie Umowy w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych. Jednostki niebędące stroną IPPC są zachęcane do stosowania niniejszych standardów.

Przegląd i zmiany

Międzynarodowe standardy ds. środków fitosanitarnych podlegają okresowemu przeglądowi i aktualizacji. Kolejny termin takiej aktualizacji przypada na rok 2007, lecz może również nastąpić w innym terminie uznanym za stosowany przez Komisję ds. Środków Fitosanitarnych.

Standardy będą aktualizowane i ponownie publikowane, o ile będzie to konieczne. Podmioty stosujące niniejsze standardy powinny upewnić się, że posiadają i stosują ich aktualną wersję.

Rozpowszechnianie

Międzynarodowe standardy ds. środków fitosanitarnych są dystrybuowane przez Sekretariat Międzynarodowej Konwencji ds. Ochrony Roślin do wszystkich członków FAO, a ponadto do Sekretariatów Regionalnych Organizacji ds. Ochrony Roślin:

- Komisja ds. Ochrony Roślin Azji i Pacyfiku
- Komisja ds. Ochrony Roślin Karaibów
- Comité Regional de Sanidad Vegetal para el Cono Sur
- Comunidad Andina
- Europejsko-Śródziemnomorska Organizacja Ochrony Roślin
- Afrykańska Rada Fitosanitarna
- Organizacja ds. Ochrony Roślin Ameryki Północnej
- Organismo Internacional Regional de Sanidad Agropecuaria
- Organizacja ds. Ochrony Roślin Rejonu Pacyfiku

WSTĘP

ZAKRES

Niniejszy standard opisuje środki fitosanitarne mające na celu zmniejszenie ryzyka wprowadzenia i/lub rozprzestrzenienia się organizmów kwarantannowych w drewnianych materiałach opakowaniowych (w tym drewnie sztawerskim), wykonanych z surowego drewna drzew liściastych i iglastych, znajdujących się w handlu międzynarodowym.

REFERENCJE

Umowa w sprawie Stosowania Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych, 1994 Międzynarodowa Organizacja Handlu, Genewa
System certyfikacji eksportu, 1997 ISPM nr 7 FAO Rzym
Słownik terminów fitosanitarnych, 2001, ISPM nr 5 FAO Rzym
Wytyczne w sprawie certyfikatów fitosanitarnych, 2001, ISPM nr 12 FAO Rzym
Wytyczne w sprawie powiadamiania o przypadkach braku zgodności ze standardami i podejmowania działań w nagłych przypadkach 2001, ISPM nr 13, FAO, Rzym
ISO 3166-1ALPHA-2 ELEMENTY KODU
<http://www.din.de/gremien/nas/nabd/iso3166ma/codlstp1/en/listp.1.html>
Międzynarodowa Konwencja ds. Ochrony Roślin, 1997, FAO, Rzym
Zasady kwarantanny roślin związane z handlem międzynarodowym, 1995, ISPM nr 1 FAO Rzym

DEFINICJE I SKRÓTY

Badanie/test (test)	Urzędowa kontrola, inna niż ocena wizualna, mająca na celu sprawdzenie występowania organizmów szkodliwych lub ich identyfikację [FAO, 1990]
Chemiczna impregnacja ciśnieniowa (chemical pressure impregnation)	Obróbka drewna przy użyciu chemicznego środka konserwującego w warunkach podciśnienia, przeprowadzona zgodnie z oficjalnie obowiązującymi specyfikacjami technicznymi [ISPM nr 15, 2002]
Drewniany materiał opakowaniowy (wood packaging material)	Drewno lub produkty drewniane (z wyłączeniem produktów papierowych) stosowane do podpierania, zabezpieczania lub przewożenia towaru (włączając drewno sztawerskie) [ISPM nr 15, 2002]
Drewno (wood)	Kategoria towaru obejmująca drewno okrągłe, drewno przetarte, kawałki drewna lub drewno sztawerskie, z korą lub bez kory [FAO, 1990; aktualizacja ICPM, 2001]
Drewno pozbawione kory (bark-free wood)	Drewno, z którego usunięto całą korę z wyłączeniem miazgi twórczej, wrośniętej kory wokół sęków oraz mieszków korowych pomiędzy kręgami wzrostu [ISPM nr 15, 2002]
Drewno przetworzone (processed wood material)	Produkty, w których skład wchodzi drewno klejone, poddane obróbce termicznej, działaniu ciśnienia lub wszelkich kombinacji tych zabiegów [ISPM nr 15, 2002]
Drewno surowe (raw wood)	Drewno, które nie zostało poddane obróbce lub zabiegowi [ISPM nr 15, 2002]
Drewno sztawerskie (dunnage)	Drewniany materiał opakowaniowy używany w celu zabezpieczenia lub podparcia towaru, nie związany trwale z towarem [FAO, aktualizacja ISPM nr 15, 2002]
Działanie fitosanitarne (phytosanitary action)	Urzędowa czynność, taka jak inspekcja, testy, badanie czy zabieg, podjęta w celu wdrożenia przepisów lub procedur fitosanitarnych [ICPM, 2001]
Działanie nadzwyczajne (emergency measure)	Przepisy lub procedury fitosanitarne ustanowione w sytuacji nagłej wywołanej nową lub niespodziewaną sytuacją fitosanitarną. Działanie nadzwyczajne może, ale nie musi, mieć charakter działania tymczasowego [ICPM, 2001]
Działanie natychmiastowe (emergency action)	Natychmiastowe działanie fitosanitarne podjęte w przypadku nowej lub niespodziewanej sytuacji fitosanitarnej [ICPM, 2001]
Fumigacja (fumigation)	Zabieg z użyciem środka chemicznego, który w całości lub częściowo przenika towar, głównie

	w formie gazu [FAO 1990, aktualizacja FAO 1995]
NPPO	Krajowa Organizacja Ochrony Roślin [FAO, 1990; ICPM, 2001]
Obróbka termiczna (heat treatment)	Proces, w którym towar jest podgrzewany do momentu, w którym osiąga minimalną wymaganą temperaturę przez określony czas zgodnie z oficjalnie stosowanymi specyfikacjami technicznymi [ISPM nr 15, 2002]
Okorowanie (debarking)	Usunięcie kory wokół drewna (okorowanie nie oznacza, że drewno jest pozbawione kory) [FAO, 1990]
Porażenie/opanowanie (towaru) (infestation (of a commodity))	Występowanie w towarze żywego organizmu szkodliwego dla rośliny lub produktu roślinnego. Opanowanie oznacza porażenie [CEPM, 1997, aktualizacja 1996]
Organizm kwarantanny (quarantine pest)	Organizm szkodliwy o potencjalnym znaczeniu gospodarczym dla danego obszaru zagrożonego, na którym dotychczas nie występował lub też jest obecny na nim, ale nie jest szeroko rozprzestrzeniony i podlega urzędowej kontroli/zwalczaniu [FAO, 1990; aktualizacja FAO 1995; IPPC 1997]
PRA (Pest Risk Analysis)	Proces oceniający dowody biologiczne i inne naukowe oraz gospodarcze, pozwalający ustalić, czy organizm szkodliwy musi podlegać przepisom oraz określający zakres wszelkich działań fitosanitarnych przeciwko niemu. [FAO, 1995; zmienione przez IPPC, 1997]
Procedura fitosanitarna (phytosanitary procedure)	Oficjalnie zalecona metoda wdrażania regulacji fitosanitarnych, w tym wykonywania inspekcji, testów, badań lub obróbki w związku z regulowanymi organizmami [FAO, 1990, aktualizacja FAO, 1995, CEPM, 1999; ICMP, 2001]
Produkty roślinne (plant products)	Nieprzetworzony materiał pochodzenia roślinnego (włączając ziarno) oraz przetworzone produkty, które ze swej natury lub ze względu na sposób przetworzenia mogą stanowić źródło dla wprowadzenia i rozprzestrzenienia się organizmów szkodliwych [FAO 1990; aktualizacja IPPC 1997; poprzednio - produkt roślinny]
Przechwycenie (organizmu szkodliwego) (interception (of a pest))	Wykrycie organizmu szkodliwego w trakcie inspekcji lub badania importowanej przesyłki [FAO, 1990, aktualizacja CEPM, 1996]
Przedmiot podlegający przepisom (regulated article)	Wszelkie rośliny, produkty roślinne, miejsce składowania, pakowania, kontroli, kontener, ziemia i inne organizmy, przedmioty lub materiały, mogące stanowić schronienie albo zdolne do

	rozprzestrzeniania organizmów szkodliwych, które powinny podlegać przepisom fitosanitarnym, szczególnie w przypadku transportu międzynarodowego [CEMP 1996, aktualizacja 1999; ICPM 2001]
Przesyłka (consignment)	Ilość roślin, produktów roślinnych i/lub innych przedmiotów przemieszczanych z jednego kraju do drugiego i zaopatrzona, jeżeli jest to wymagane, w pojedyncze świadectwo fitosanitarne (przesyłka może składać się z jednej lub więcej partii lub lotów [FAO, 1990; zrewidowane ICPM, 2001]
Regulacje fitosanitarne (phytosanitary regulation)	Urzędowe przepisy, których celem jest przeciwdziałanie wprowadzeniu i/lub rozprzestrzenieniu się organizmów kwarantannowych lub ograniczenie znaczenia gospodarczego regulowanych organizmów niekwarantannowych, w tym stworzenie procedur certyfikacji fitosanitarnej [FAO 1990; aktualizacja FAO 1995; CEMP, 1999, ICPM 2001]
Suszenie komorowe (kiln-drying)	Proces, w którym drewno jest suszone w zamkniętej komorze w przy użyciu ciepła i/lub kontroli wilgotności, w celu uzyskania wymaganego poziomu wilgotności [ISPM nr 15, 2002]
Środek fitosanitarny (uzgodniona interpretacja) (phytosanitary measure)	Każdy akt prawny, przepis lub urzędowa procedura, których celem jest zabezpieczenie przed wprowadzeniem i/lub rozprzestrzenieniem się organizmów kwarantannowych, lub też mających na celu ograniczenie znaczenia gospodarczego regulowanych organizmów niekwarantannowych [FAO 1995, aktualizacja IPPC, 1997; ISC 2001]
<i>Uzgodniona interpretacja terminu „środki fitosanitarne” objaśnia relację środków fitosanitarnych względem niekwarantannowych organizmów szkodliwych podlegającym przepisom. Związek ten nie jest odpowiednio uwzględniony w definicji zawartej w Artykule II IPPC (1997)</i>	
Świadectwo (certificate)	Urzędowy dokument, który potwierdza stan fitosanitarny każdej przesyłki objętej przepisami fitosanitarnymi [FAO, 1990]
Towar (commodity)	Każdy rodzaj roślin, produktów roślinnych lub innych artykułów przemieszczanych w ramach handlu lub w innym celu [FAO 1990, aktualizacja ICPM, 2001]
Urzędowy (official)	Ustanowiony, zatwierdzony lub wykonywany przez Krajową Organizację Ochrony Roślin [FAO, 1990]
Uznać za wolną/e (przesyłkę, pole, lub miejsce produkcji) (free from (of a consignment, field, or place of production))	Bez organizmów szkodliwych (lub określonego organizmu szkodliwego) w liczbie lub ilości, która może być wykryta w wyniku zastosowania procedur fitosanitarnych [FAO 1990; aktualizacja FAO 1995, SEPM 1999]

Zabieg (treatment)	Urzędowo uznana procedura zabijania lub usuwania organizmów szkodliwych lub ich unieszkodliwiania [FAO, 1990, aktualizacja FAO 1995; ISPM nr 15, 2002]
Znak (mark)	Urzędowa pieczęć lub znak, uznany międzynarodowo, umieszczone na przedmiotach podlegających odnośnym przepisom i stwierdzający status fitosanitarny tych przedmiotów [ISPM nr 15, 2002]

Ogólne informacje na temat wymagań

Materiały opakowaniowe wykonane z drewna nieobrobionego stwarzają doskonałe możliwości dla wprowadzenia i rozpowszechnienia się organizmów szkodliwych. Pochodzenie tych materiałów jest często trudne do ustalenia, opisano powszechnie przyjęte środki znacząco redukujące ryzyko rozpowszechnienia się organizmów szkodliwych. Krajowe Organizacje Ochrony Roślin (NPPO) są zachęcane do przyjmowania, bez dodatkowych wymagań, drewnianych materiałów opakowaniowych poddanych zatwierdzonym zabiegom. Do takich materiałów zalicza się drewno sztawerskie, z wyłączeniem przetworzonych materiałów opakowaniowych.

Procedury sprawdzania, że właściwe działania zostały zastosowane, w tym użycie ogólnie uznanego znaku, powinny być stosowane przez kraje eksportujące i importujące. W standardzie uwzględniono również inne działania przyjęte na podstawie dwustronnych umów. Materiały opakowaniowe wykonane z drewna niespełniającego niniejszych standardów powinny być wycofane w zatwierdzony sposób.

WYMAGANIA REGULUJĄCE

1. Podstawa uregulowań

Drewniane materiały opakowaniowe wykonane często ze świeżego drewna, które nie zostało poddane dostatecznej obróbce w celu usunięcia lub zabicia organizmów szkodliwych, stają się drogą dla wprowadzenia i rozpowszechnienia się takich organizmów. Ponadto opakowania te są bardzo często używane ponownie (recykling) lub ponownie przerabiane (w tym opakowania otrzymane z towarem mogą być ponownie użyte do innych towarów przeznaczonych na eksport). Prawdziwe pochodzenie każdej sztuki opakowania drewnianego jest trudne do ustalenia i dlatego ich status fitosanitarny jest niejasny. Trudne jest, zatem podjęcie decyzji, co do wyboru właściwych środków w celu usunięcia zagrożenia fitosanitarnego. Z tej przyczyny opracowano i zatwierdzono niniejszy standard dotyczący działań, które mogą być stosowane przez wszystkie kraje w celu wyeliminowania lub zmniejszenia ryzyka niesionego przez organizmy szkodliwe związane z tym materiałem opakowaniowym.

Kraje powinny mieć specjalistyczne uzasadnienie dla wymagań dotyczących stosowania zatwierdzonych działań opisanych w niniejszym standardzie dla importowanych opakowań drewnianych. Stosowanie innych środków fitosanitarnych również wymaga takiego uzasadnienia.

2. Opakowania drewniane podlegające regulacjom prawnym

Niniejsze standardy dotyczą opakowań drewnianych wykonanych z surowego drewna roślin iglastych i liściastych, które może źródłem rozprzestrzeniania się organizmów szkodliwych, stanowiących zagrożenie przede wszystkim dla żywych drzew. Wytyczne obejmują takie opakowania jak: palety, drewno sztawerskie, klatki, skrzynie, bębny, pudła, platformy załadunkowe, podstawki, itp., które są obecne w niemal każdym importowanym towarze, łącznie z przesyłkami, które normalnie nie byłyby obiektem kontroli fitosanitarnej.

Opakowanie drewniane wykonane całkowicie z materiałów drewnopochodnych, takie jak: sklejka, płyty wiórowe, płyty o wiórach orientowanych lub płyty z forniru wykonane z użyciem kleju, wysokiej temperatury i ciśnienia, powinny być uważane za poddane dostatecznemu przetworzeniu eliminującemu ryzyko związane z surowym drewnem. Jest raczej niemożliwe by organizmy szkodliwe związane z surowym drewnem, wystąpiły podczas używania ww. materiałów i stąd nie powinny one podlegać regulacjom prawnym dotyczącym tych organizmów.

Opakowania drewniane takie jak: wałki połuszczarskie (rdzenie po skrawaniu forniru¹⁾, trociny, wełna drzewna, wióry i surowe drewno pocięte na cienkie elementy (o grubości maks. 6mm)²⁾ nie muszą być przenosicielami organizmów szkodliwych i nie powinny być objęte przepisami, chyba że jest to technicznie uzasadnione.

1) Produkt uboczny w produkcji forniru, z użyciem wysokiej temperatury i jest to środkowa część pnia, pozostająca po skrawaniu.

2) Cienkie drewno to warstwy o grubości 6 mm lub mniej, stosownie do Wspólnotowej Taryfy Celnej.

3. Działania dotyczące drewnianego materiału opakowaniowego

3.1 Zatwierdzone działania (środki)

Każdy zabieg, przetwarzanie lub ich kombinacja, znacząco skuteczne przeciw większości organizmów szkodliwych powinny być uważane za skuteczne w zmniejszaniu ryzyka związanego ze organizmami szkodliwymi towarzyszącymi opakowaniom drewnianym używanym w transporcie. Przy wyborze konkretnego działania dla opakowań drewnianych bierze się pod uwagę:

- skład gatunkowy organizmów szkodliwych, które mogą być zniszczone
- skuteczność środka
- techniczną i/lub handlową wykonalność.

Zatwierdzone działania powinny być zaakceptowane przez wszystkie Krajowe Organizacje Ochrony Roślin (NPPO) jako podstawa zezwolenia na przywóz opakowań drewnianych bez dalszych wymagań, za wyjątkiem przypadków, kiedy ustalono dzięki wykryciom lub analizie ryzyka, że dany organizm szkodliwy związany z pewnym rodzajem opakowań drewnianych pochodzących z określonego źródła, wymaga bardziej rygorystycznych środków.

Zatwierdzone działania podano w Załączniku I.

Drewniane materiały opakowaniowe, poddane zatwierdzonym działaniom powinny być oznaczone specjalnym znakiem pokazanym w Załączniku II.

Stosowanie znaków zapobiega trudnościom operacyjnym związanym z weryfikacją spełnienia wymogów dotyczących zabezpieczenia drewnianych materiałów opakowaniowych. Powszechnie rozpoznawalny, niewerbalny znak, ułatwia taką weryfikację podczas kontroli w miejscu eksportu, importu lub gdziekolwiek indziej.

Materiały dotyczące dokumentacji zatwierdzonych działań są dostępne w sekretariacie IPPC.

3.2 Działania w trakcie procesu akceptacji

Inne zabiegi lub procesy dotyczące drewnianych materiałów opakowaniowych będą zatwierdzone, gdy będzie można udowodnić, że zapewniają one odpowiedni poziom bezpieczeństwa fitosanitarnego (Załącznik III). Obecnie stosowane działania, podane w Załączniku I, nadal podlegają badaniom, które mogą wskazać np. na inne kombinacje temperatury i czasu obróbki. Nowe działania mogą także zmniejszyć zagrożenie poprzez zmianę charakteru drewnianych materiałów opakowaniowych. Narodowe Organizacje Ochrony Roślin powinny być świadome, że nowe środki mogą być wprowadzone lub zmienione i powinny mieć dostatecznie elastyczne wymagania importowe dla drewnianych materiałów opakowaniowych, aby móc zaakceptować wprowadzane zmiany.

3.3 Inne działania

Krajowe Organizacje Ochrony Roślin mogą zaakceptować wszelkie działania, inne niż wymienione w Załączniku I, poprzez uzgodnienie z ich partnerami handlowymi szczególnie w wypadkach, gdy środki wymienione w Załączniku I nie mogą być

zastosowane lub sprawdzane w kraju eksportującym. Takie działania powinny być technicznie uzasadnione, łatwo zrozumiałe, niedyskryminujące i równoważne.

Krajowe Organizacje Ochrony Roślin krajów importujących powinny brać pod uwagę inne rozwiązania dla drewnianych materiałów opakowaniowych, związane z eksportem z jakiegokolwiek kraju (w szczególności źródło), który dostarczył dowody, że zagrożenie organizmami szkodliwymi jest wystarczająco kontrolowane lub nie występuje (np. obszary o podobnej sytuacji fitosanitarnej lub obszary wolne od danych organizmów szkodliwych).

Niektóre przemieszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych (np. drewna tropikalnego do krajów strefy umiarkowanej) mogą być uważane przez Krajowe Organizacje Ochrony Roślin krajów importujących, jako niestwarzające ryzyka fitosanitarnego i jako takie mogą być wyłączone ze stosowania działań.

Kraje dokonujące technicznej weryfikacji mogą wymagać, by importowane drewniane materiały opakowaniowe poddane zatwierdzonym środkom, były wykonane z drewna okorowanego i oznakowane jak pokazano w Załączniku II.

3.4 Przegląd działań

Zatwierdzone działania wymienione w Załączniku I oraz lista rozpatrywanych działań wymienionych w Załączniku III, powinny być przeglądane w oparciu o nowe informacje dostarczane do Sekretariatu przez Krajowe Organizacje Ochrony Roślin. Niniejszy standard powinien być odpowiednio uzupełniany przez Tymczasową Komisję ds. Środków Fitosanitarnych.

WYMOGI MERYTORYCZNE

Aby osiągnąć cel, jakim jest przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych, zarówno państwa eksportujące jak i importujące, powinny kontrolować, czy wymagania niniejszych standardów zostały spełnione.

4. Drewno sztawerskie

Najlepiej, gdyby drewno sztawerskie także było oznakowane zgodnie z Załącznikiem II niniejszego standardu, jako poddane zatwierdzonym działaniom. Jeśli nie, to należy zwrócić na nie szczególną uwagę i powinno być ono - co najmniej - wykonane z drewna okorowanego wolnego od organizmów szkodliwych, czy też śladów żywych organizmów szkodliwych. W przeciwnym wypadku powinien być wydany zakaz wwozu dla drewna sztawerskiego lub natychmiastowe jego zniszczenie w zatwierdzony sposób (patrz rozdz. 6).

5. Procedury eksportowe

5.1 Kontrole zgodności procedur eksportowych

Krajowa Organizacja Ochrony Roślin kraju eksportującego jest odpowiedzialna za zapewnienie, że procedury eksportowe spełniają wymagania ustanowione w niniejszym standardzie. W zakres tej odpowiedzialności wchodzi monitoring systemu certyfikowania i znakowania, którego celem jest weryfikacja spełnienia

warunków, oraz ustalenie procedury kontroli (patrz też ISPM nr 7: *System certyfikacji eksportu*), rejestracja lub akredytacja i audyt podmiotów handlowych, stosujących działania, itd.

5.2 Rozwiązania dotyczące tranzytu

Przy tranzyście towarów, zawierających na zewnątrz drewniane materiały opakowaniowe, które nie spełniają wymagań kraju tranzytowego odnośnie zatwierdzonych działań, Krajowe Organizacje Ochrony Roślin krajów tranzytowych mogą wymagać dodatkowych działań ponad te, które wymagane są przez kraj importujący, w celu uzyskania pewności, że drewniane materiały opakowaniowe nie stanowią nieakceptowanego zagrożenia.

6. Procedury importowe

Przepisy dotyczące drewnianych materiałów opakowaniowych wymagają od Krajowych Organizacji Ochrony Roślin wypracowania zasad i procedur związanych z innymi aspektami ich obowiązków w odniesieniu do drewnianych materiałów opakowaniowych.

Ponieważ drewniane materiały opakowaniowe są związane z niemal wszystkimi rodzajami transportu łącznie z tymi, które normalnie nie są celem kontroli fitosanitarnej, ważna jest współpraca z agencjami, organizacjami, itd., których normalnie nie dotyczą przepisy fitosanitarne w eksporcie lub imporcie. Na przykład powinno się opracować zasady współpracy z urzędami celnymi zapewniające skuteczne wykrywanie drewnianych materiałów opakowaniowych potencjalnie niezgodnych z przepisami. Powinno się także rozwinąć współpracę z producentami drewnianych materiałów opakowaniowych.

6.1 Działania stosowane w punkcie wwozu w przypadku niezgodności z przepisami

Jeżeli drewniane materiały opakowaniowe nie mają wymaganego oznakowania, należy podjąć działanie chyba, że istnieją inne obustronne uzgodnienia. Działanie takie może mieć postać zabiegu, zniszczenia lub odmowy wwozu. Może być wysłana notyfikacja do kraju eksportującego (patrz ISPM nr 13: *Wytyczne odnośnie notyfikacji dotyczące niezgodności z przepisami oraz działań nadzwyczajnych*). Jeżeli drewniane materiały opakowaniowe posiadają wymagane oznakowanie, a znaleziono ślady żywych organizmów szkodliwych, może być podjęte działanie. Może ono przybrać formę zabiegu, zniszczenia lub odmowy wwozu. Krajowa Organizacja Ochrony Roślin kraju eksportującego powinna być powiadomiona o znalezieniu śladów żywych organizmów szkodliwych, może również otrzymać notyfikację w innych przypadkach (patrz ISPM nr 13: *Wskazówki odnośnie notyfikacji dotyczące niezgodności z przepisami oraz działań nadzwyczajnych*).

6.2 Zniszczenie

Zniszczenie drewnianych materiałów opakowaniowych, jako opcją postępowania w sytuacji zagrożenia, może być wprowadzony przez Krajową Organizację Ochrony Roślin kraju importującego w przypadku, gdy przeprowadzenie odpowiedniego

zabiegu jest niemożliwe lub jest niepożądane. Niżej podane zostały zalecane sposoby zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych w razie wystąpienia takiej konieczności. Drewniane materiały opakowaniowe, w stosunku do których należy podjąć działania nadzwyczajne, powinny być właściwie zabezpieczone zanim poddane zostaną zabiegowi lub zniszczeniu, w celu zapobieżenia wydostaniu się jakichkolwiek organizmów szkodliwych od chwili wykrycia do czasu wykonania zabiegu lub zniszczeniem.

Spalenie

Całkowite spalenie.

Zakopanie

Zakopanie na dużej głębokości w miejscach zatwierdzonych przez odpowiednie władze (*uwaga: nie jest to odpowiedni sposób zniszczenia dla drewna zaatakowanego przez termity*). Głębokość zakopania może zależeć od warunków klimatycznych i organizmu szkodliwego, ale zaleca się by był to przynajmniej 1 metr. Opakowanie powinno być niezwłocznie zasypane ziemią i powinno pozostać w takich warunkach.

Przerób

Rozdrobnienie i dalsza przeróbka w sposób zatwierdzony przez Krajową Organizację Ochrony Roślin kraju importującego, w celu wyeliminowania przedmiotowych organizmów szkodliwych (np. wyprodukowanie płyt o wiórach zorientowanych).

Inne sposoby

Procedury uważane przez Krajową Organizację Ochrony Roślin za skuteczne przeciw przedmiotowym organizmom szkodliwym.

Sposoby te powinny być stosowane bez zbędnej zwłoki.

ZATWIERDZONE DZIAŁANIA DLA DREWNIANYCH MATERIAŁÓW OPAKOWANIOWYCH

Obróbka termiczna (HT)

Drewniane materiały opakowaniowe powinny być poddane obróbce termicznej w określonym czasie i odpowiedniej temperaturze, w celu osiągnięcia temperatury rdzenia drewna 56°C przez minimum 30 minut ³⁾.

Suszenie komorowe drewna (**KD**), chemiczna impregnacja ciśnieniowa (**CPI**) lub inne zabiegi mogą być traktowane jak zabieg termiczny (**HT**) w zakresie, jakim odpowiadają one specyfikacji zabiegu termicznego. Na przykład CPI może spełniać specyfikację HT poprzez wykorzystanie pary, gorącej wody lub gorącego powietrza.

Obróbkę termiczną oznaczono symbolem **HT**. (patrz Załącznik II)

Fumigacja (odkazanie) bromkiem metylu (MB)

Drewniane materiały opakowaniowe powinny być fumigowane przy użyciu bromku metylu. Zabieg jest oznaczony symbolem **MB**. Minimalne wymagania przy zabiegu z wykorzystaniem bromku metylu przedstawiają się następująco:

Temperatura	Wskaźnik dawkowania	Minimalne stężenie (g/m ³) w:			
		0,5 h	2 h	4h	16h
21°C lub powyżej	48	36	24	17	14
16°C lub powyżej	56	42	28	20	17
11°C lub powyżej	64	48	32	22	19

Minimalna temperatura nie powinna być niższa niż 10°C, a minimalny czas ekspozycji powinien wynosić 16 h ⁴⁾

3) Minimalną temperaturę rdzenia 56°C przez minimum 30 min. wybrano biorąc pod uwagę szeroki wachlarz organizmów szkodliwych, dla których udokumentowano, że ta kombinacja jest letalna i ekonomicznie opłacalna. Chociaż wykazano, że niektóre organizmy szkodliwe posiadają wyższą tolerancję termiczną, kwarantannowe organizmy szkodliwe są traktowane przez Krajowe Organizacje Ochrony Roślin na podstawie bieżących doświadczeń.

4) Niektóre państwa wymagają, aby temperatura minimalna była wyższa.

Wykaz najważniejszych grup organizmów szkodliwych, które są praktycznie eliminowanych za pomocą HT i MB

Zgodnie ze specyfikacjami wyszczególnionymi powyżej następujące grupy organizmów szkodliwych są praktycznie eliminowane z drewnianych materiałów opakowaniowych dzięki zabiegom HT i MB :

Szkodniki – grupa	
<u>Owady</u>	
Anobiidae	(kołatkowate)
Bostrichidae	(kapturkowate)
Buprestidae	(bogatkowate)
Cerambycidae	(kózkowate)
Curculionidae	(ryjkowcowate)
Isoptera	(termity)
Lyctidae (z niektórymi wyjątkami dla HT)	(drwionkowate)
Oedemeridae	(zaleszczykowate)
Scolytidae	(kornikowate)
Siricidae	(trziennikowate)
<u>Nicienie</u>	
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	

OZNAKOWANIE DLA ZATWIERDZONYCH DZIAŁAŃ

Znak, pokazany poniżej, ma zaświadczać, że opakowanie drewniane oznakowane w ten sposób poddane zostało zatwierdzonemu zabiegowi. Znak ten powinien zawierać co najmniej:

- symbol
- dwuliterowy kod ISO kraju, po którym umieszczany jest jedyny właściwy numer nadany przez Krajową Organizację Ochrony Roślin producentowi opakowania odpowiedzialnemu za zagwarantowanie wykorzystania właściwego rodzaju drewna i właściwe jego oznaczenie
- skrót IPPC (*International Plant Protection Convention*) zgodny z Załącznikiem I, użyty dla zatwierdzonego działania (np. HT, MB).

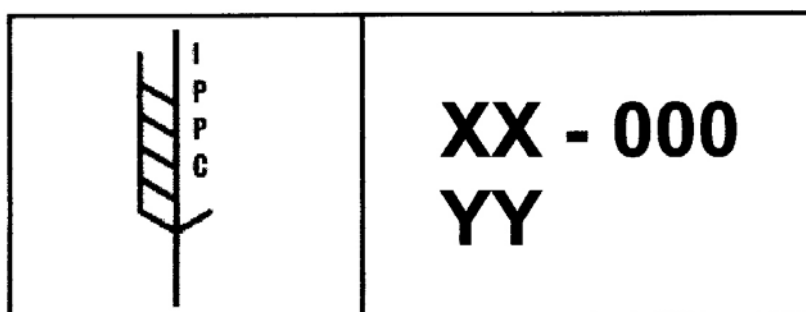
Krajowe Organizacje Ochrony Roślin, producenci lub dostawcy mogą wg własnego uznania dodać numery kontrolne lub inną informację wykorzystywaną w celu identyfikacji poszczególnych partii. Gdy wymagane jest okorowanie, do skrótu oznaczającego zatwierdzone działanie powinny być dodane litery **DB**. Inne informacje mogą być uwzględniane pod warunkiem, że nie są to dane gmatwające lub wprowadzające w błąd.

Oznaczenia powinny być:

- ✓ zgodne z wyżej przedstawionym wzorem
- ✓ czytelne
- ✓ przymocowane na stałe i nie przenośne
- ✓ umieszczone w widocznym miejscu, najlepiej przynajmniej po dwóch przeciwnych stronach wyrobu podlegającego certyfikacji.

Wykorzystanie koloru czerwonego lub pomarańczowego w oznaczeniach nie jest wskazane ze względu na oznaczanie takimi kolorami artykułów niebezpiecznych. Produkty drewniane z recyklingu, po naprawie i przeróbkach powinny podlegać ponownej certyfikacji i oznaczeniu. Wszystkie elementy takich opakowań powinny być poddane odpowiednim zabiegom.

Dostawców należy zachęcać do wykorzystania właściwie oznaczonego drewna w celu umocowania ładunku w czasie transportu (drewno sztawerskie).

**DZIAŁANIA, KTÓRYCH PRZYJĘCIE JEST ROZWAŻANE W RAMACH
NINIEJSZEGO STANDARDU**

Zabiegi ⁵⁾, których zatwierdzenie rozważa się i które mogą być przyjęte, gdy właściwe dane będą dostępne, obejmują między innymi:

Fumigacja (gazowanie)

Fosforowodór (PH₃)
Fluorek sulfurylu (SO₂F₂)
Siarczek karbonylu

CPI (chemiczna impregnacja ciśnieniowa)

Proces obróbki w warunkach wysokiego ciśnienia/próżni
Proces podwójnej próżni
Proces obróbki w otwartym pojemniku w zmiennych temperaturach
Metoda usunięcia soków

Napromieniowanie

Napromieniowanie promieniami gamma
Napromieniowanie promieniami rentgenowskimi
Mikrofale
Podczerwień
Obróbka wiązką elektronową

Kontrolowana atmosfera

⁵⁾ Określone zabiegi, takie jak fumigacja fosforowodorem i niektóre CPI są powszechnie uznawane za bardzo skuteczne, ale aktualnie brak jest danych potwierdzających ich skuteczność, co pozwoliłyby na zatwierdzenie tych działań. Ten brak danych dotyczy w szczególności informacji na temat likwidacji organizmów szkodliwych występujących w surowym drewnie w momencie zastosowania zabiegu.

W celu uzyskania dalszych informacji dotyczących standardów międzynarodowych, wskazówek i zaleceń odnośnie środków fitosanitarnych, jak również kompletnego spisu piśmiennictwa, można kontaktować się z :

SECRETARIAT OF THE INTERNATIONAL PLANT PROTECTION CONVENTION

adres IPPC Secretariat
pocztowy: Plant Protection Service
 Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)
 Viale delle Terme di Caracalla
 00100 Rome, Italy
fax: +39-06-570.56347
e-mail: ippc@fao.org
www: <http://www.ippc.int>

MIĘDZYNARODOWE STANDARDY dot. ŚRODKÓW FITOSANITARNYCH (ISPM)

Międzynarodowa Konwencja Ochrony Roślin, 1997.FAO, Rzym
ISPM Pub. No.1: Zasady kwarantanny roślin w świetle handlu międzynarodowego, 1995. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.2: Wskazówki odnośnie oceny ryzyka ze strony organizmów szkodliwych 1996, FAO, Rzym
ISPM Pub.No.3: Zasady postępowania /Kodeks/ w przypadku importu i introdukcji obcych czynników zwalczania biologicznego, 1996. FAO, Rzym
ISPM Pub.No.4: Wymagania odnośnie ustanawiania obszarów chronionych, 1996.FAO, Rzym
ISPM Pub. No.5: Słownik pojęć fitosanitarnych, 1999. FAO, Rzym
Załącznik do słownika nr 1: Wskazówki do interpretacji i stosowania pojęcia oficjalnego zwalczania organizmów szkodliwych podlegających odnośnym regulacjom prawnym, 2001. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.6: Wskazówki odnośnie nadzoru, 1997. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.7: System wystawiania świadectw fitosanitarnych eksportowych, 1997. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.8: Określanie statusu organizmu szkodliwego na danym terenie, 1998. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.9: Wskazówki odnośnie programów wytepienia organizmów szkodliwych, 1998. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.10: Wymagania odnośnie ustanawiania pest free places of production i pest free production site , 1999. FAO, Rzym
ISPM Pub.No.11: Ocena ryzyka ze strony kwarantannowych organizmów szkodliwych, 2001. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.12: Wskazówki odnośnie świadectw fitosanitarnych, 2001.FAO, Rzym
ISPM Pub. No. 13: Wskazówki odnośnie notyfikacji niezgodności i działań nadzwyczajnych, 2001. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.14: Używanie środków integrowanych w systemowym podejściu do kontroli zagrożenia ze strony organizmów szkodliwych, 2002. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.15: Wskazówki odnośnie uregulowywania prawnego opakowań drewnianego materiału opakowaniowego w wymianie międzynarodowej, 2002. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.16: Niekwarantannowe organizmy szkodliwe podlegające uregulowaniom prawnym: pojęcie i stosowanie, 2002. FAO, Rzym
ISPM Pub. No.17: Doniesienia o organizmach szkodliwych, 2002. FAO, Rzym